

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 23.12.2025
Sayı : 1574

10/3540

Gamze TAŞCIER

Ankara Milletvekili

CHP Çalışma ve Sosyal Güvenlik Politika Kurulu Başkanı
Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Başkanvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

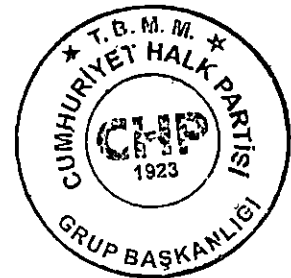
Türkiye Taşkömürü Kurumu'na bağlı yeraltı kömür madenlerinde 2025 yılı mayıs ayında yürütülen iş sağlığı ve güvenliği teftişlerinin durdurulması sonucunda denetim mekanizmasının işlevini yitirmesi nedeniyle ortaya çıkan hayati risklerin araştırılması amacıyla Anayasanın 98 inci, Meclis İçtüzüğü'nün 104 üncü 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Ali Öztunç
Kocaeli Milletvekili

Ecz. Gamze Taşcier
Ankara Milletvekili

Ayhan Borut
Adana Milletvekili

Ahmet Talih HALICI
Isparta Milletvekili

Gamze TAŞCIER

Ankara Milletvekili

CHP Çalışma ve Sosyal Güvenlik Politika Kurulu Başkanı
Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Başkanvekili

GEREKÇE

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından 2025 yılı Teftiş Programı kapsamında, 2025 yılı Mayıs ayında Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürlüğü'ne bağlı Üzülmaz, Karadon, Kozlu ve Armutçuk Müessese Müdürlüklerinde “Maden İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi” başlatılmıştır.

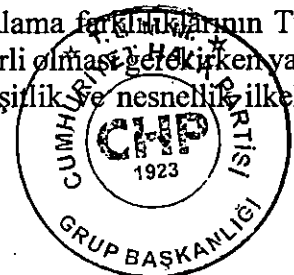
Söz konusu teftişlerde görevli iş müfettişleri tarafından yapılan incelemelerde; yeraltı kömür işletmelerinde hayati öneme sahip olan havalandırma, su ve insan nakli için kullanılan sistemlerin otomatik olarak devreye girecek ikinci bir enerji kaynağının bulunmadığı, yeraltı işletmesinin havalandırılmasını sağlayan ana aspiratörün ikinci bir enerji kaynağına sahip olmadığı, dizel yakıtla çalışan yedek aspiratörün alternatif bir enerji kaynağının bulunmadığı, tali fanların yedeklerinin ve ikinci enerji kaynaklarının mevcut olmadığı, ayrıca su tahliyesini sağlayan tulumbarlar ile dizel aspiratör ve fanların patlayıcı ortamlarda kullanılmaya uygun olmadığı ve ATEX sertifikalarının bulunmadığı gibi hayati öneme haiz bulguların tespit edildiği ifade edilmektedir. Bu tespitler 17.12.2025 tarihli Sözcü Gazetesi'nde yayımlanan haberle kamuoyuna da yansımıştır.

Anılan tespitlerin, “İşyerlerinde İşin Durdurulmasına Dair Yönetmelik” Ek-1'in 1/a ve 1/c maddeleri kapsamında acil durdurma gerektiren durumlar olduğu ifade edilmektedir. Açık ve yakın hayati tehlike oluşturan bu durumlar nedeniyle Kozlu, Karadon ve Üzülmaz Müessese Müdürlüklerinde inceleme yapan müfettişler tarafından söz konusu işyerlerinde faaliyetin durdurulması gerektiğinin işverene bildirildiği, Üzülmaz, Kozlu ve Karadon Müessese Müdürlüklerinde acilen işin durdurulmasına yönelik olarak ilgili kaymakamlıklara “İdari Tedbir Raporları”nın teslim edildiği öne sürülmüştür.

Bu gelişmelerin ardından Türkiye Taşkömürü Kurumu yetkilileri tarafından Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın bilgilendirildiği, sonrasında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Prof. Dr. Vedat Işıkhân'ın talimatıyla Rehberlik ve Teftiş Başkanı Bekir Aktürk'ün sürece dahil olduğu, müfettişlere işin durdurulmasına ilişkin kararlarından vazgeçmeleri yönünde baskı uygulandığı yönünde ciddi iddialar kamuoyuna yansımıştır.

Müfettişlerin mesleki sorumlulukları gereği bu baskıya rağmen tespitlerinde ısrar ettikleri, Üzülmaz ve Karadon müesseselerine ilişkin işin durdurulmasına dair idari tedbir raporlarının kaymakamlıklara teslim edildiği, ancak bu aşamadan sonra 16.05.2025 tarih ve 660-488913 sayılı yazı ile Zonguldak ilinde yürütülen tüm programlı maden teftişlerine ara verilmesine yönelik merkezden baskı geldiği söylenmektedir. Söz konusu yazıda, mevzuat hükümlerinin yorumlanması ve uygulanmasında farklılıklar bulunduğu gerekçe gösterilerek; bu farklılıkların giderilmesine yönelik çalışmalar tamamlanuncaya kadar Zonguldak ilindeki yeraltı kömür madenlerinde herhangi bir iş ve işlem tesis edilmemesinin uygun görüldüğü bildirilmiştir.

Bu gerekçenin mevzuata uygunluğu tartışmalıdır. Aynı yorum ve uygulama farklılıklarının Türkiye genelinde yürütülen tüm yeraltı kömür madeni teftişleri açısından da geçerli olması gerekirken yalnızca Zonguldak iliyle sınırlı bir uygulamaya gidilmesi, denetim sürecinin eşitlik ve nesnellik ilkeleriyle bağdaşmadığı yönünde ciddi soru işaretleri doğurmaktadır.

Tel: 0 312 420 58 42

Faks: 0 312 420 22 18

Adres: TBMM Yeni Halkla İlişkiler Binası B416 Nolu Oda Bakanlıklar- ANKARA

Gamze TAŞCIER
Ankara Milletvekili
CHP Çalışma ve Sosyal Güvenlik Politika Kurulu Başkanı
Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Başkanvekili

Nitekim Kasım ayında Zonguldak ilinde Türkiye Taşkömürü Kurumu dışındaki özel maden ocaklarının teftiş programına alınmış olması da, ileri sürülen gerekçelerin kendi içinde tutarlılık taşımadığını göstermektedir. Aynı mevzuat hükümleri ve aynı riskler söz konusu iken yalnızca TTK'ya bağlı ocaklarda teftişlerin durdurulması, denetim mekanizmasının fiilen askıya alındığı yönündeki iddiaları güçlendirmektedir.

Bu uygulama sonucunda, yalnızca TTK'ya bağlı ocaklarda sınırlı kalmayan, tüm maden sektöründe ve hatta diğer sektörlerde de denetim mekanizmasının işlevsiz hale geleceği, iş müfettişlerinin mesleki bağımsızlığının ortadan kaldırıldığı, işçi sağlığı ve iş güvenliğinin siyasi ve idari kaygılara feda edildiği yönünde son derece ağır iddialar ortaya çıkmıştır.

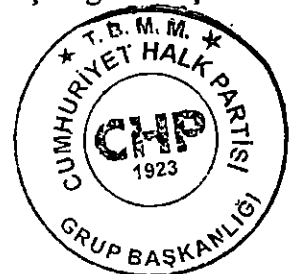
Ülkemizin madencilik tarihi göz göre göre işlenen iş cinayetleriyle doldur. Zonguldak havzasında ve Türkiye genelinde yaşanan maden faciaları, denetimsizliğin ve zamanında alınmayan önlemlerin bedelinin nasıl can kayıplarıyla ödendiğini açık biçimde göstermiştir. Soma, Amasra, Ermenek ve benzeri faciaların ardından yapılan tüm değerlendirmelerde risklerin önceden bilindiği, raporlandığı ve gerekli tedbirlerin uygulanmadığı gerçeği ortaya çıkmıştır. Bugün Zonguldak TTK ocaklarında yaşananlar, bu acı tecrübelerden yeterli ders çıkarılmadığını göstermektedir. Bu ocaklarda bugün ya da yakın gelecekte meydana gelebilecek bir grizu patlaması veya büyük iş kazasında sorumluluğun müfettişlere, teknik personele ya da alt kademelere yüklenmesi kabul edilemez bir yaklaşım olacaktır. Denetimi fiilen durduran, müfettişleri sahadan çeken ve hayati riskleri görmezden gelen siyasi ve idari iradenin sorumluluğu açık biçimde ortadadır. Türkiye Cumhuriyeti'nin taraf olduğu ILO'nun 81 sayılı Sözleşmesi uyarınca iş müfettişlerinin düzenlediği raporlar idari ve siyasi baskılardan bağımsızdır ve bu raporların uygulanması için ayrıca bir makam onayına ihtiyaç bulunmamaktadır. Bu çerçevede, müfettiş raporlarına yönelik her türlü müdahalenin hem ulusal mevzuata hem de uluslararası yükümlülöklere aykırılık teşkil ettiği açıktır.

Bu süreçte kamuoyunun ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin cevaplarını beklediği hususlar bulunmaktadır. Bu kapsamda; 2025 yılı Mayıs ayında Türkiye Taşkömürü Kurumu'na bağlı Üzülmöz, Karadon, Kozlu ve Armutçuk Müessese Müdürlüklerinde "Maden İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi"ne başlanıp başlanmadığı; bu teftişlerde havalandırma, su ve insan nakli sistemlerine, ana ve yedek aspiratörlere, tali fanlara ve ATEX sertifikalarına ilişkin tespitlerin yapılıp yapılmadığı; bu tespitlerin "İşyerlerinde İşin Durdurulmasına Dair Yönetmelik" kapsamında acil durdurma maddesi sayılıp sayılmadığı; müfettişler tarafından tutanak ve idari tedbir raporlarının düzenlenerek kaymakamlıklara teslim edilip edilmediği; 16.05.2025 tarih ve 660-488913 sayılı yazının hangi hukuki dayanakla, kim tarafından ve hangi paraflarla düzenlendiği; yazıda belirtilen geri bildirimlerin hangi kurum ve işverenlerden alındığı; müfettiş raporlarının Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı tarafından incelenip incelenmediği; mevzuat yorumuna ilişkin değerlendirmenin hangi yetkili heyet tarafından yapıldığı; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı tarafından sözlü veya yazılı bir talimat verilip verilmediği; Zonguldak ili dışında yer alan madenlerde teftişlerin sürdürölüp sürdürölmediği; yarım kalan teftişler nedeniyle yapılan harcamaların nasıl karşılandığı; kamu zararının oluşup oluşmadığı ve olası bir faciada sorumluluğun kimler tarafından üstlenileceği hususlarının açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

Tel: 0 312 420 58 42

Faks: 0 312 420 22 18

Adres: TBMM Yeni Halkla İlişkiler Binası B416 Nolu Oda Bakanlıklar- ANKARA

Gamze TAŞCIER

Ankara Milletvekili

CHP Çalışma ve Sosyal Güvenlik Politika Kurulu Başkanı

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Başkanvekili

Bu nedenlerle; 2025 yılı Mayıs ayında Türkiye Taşkömürü Kurumu'na bağlı maden işyerlerinde başlatılan iş sağlığı ve güvenliği teftişlerinin hangi gerekçelerle durdurulduğunun, müfettişlerin tespitlerinin içeriğinin, verilen yazılı talimatların hukuki dayanaklarının, idari ve siyasi sorumluluk zincirinin, denetimlerin durdurulmasının işçi sağlığı ve güvenliği üzerindeki etkilerinin, kamu zararının oluşup oluşmadığının ve olası bir faciada sorumluluğun kimlere ait olacağının tüm yönleriyle ortaya konulması amacıyla bir Meclis Araştırması açılması zorunlu hale gelmiştir.

Gamze TAŞCIER

Ankara Milletvekili

**CHP Çalışma ve Sosyal Güvenlik Politika Kurulu Başkanı
Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Başkanvekili**

ÖZET

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından 2025 yılı Teftiş Programı kapsamında, 2025 yılı Mayıs ayında Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürlüğü'ne bağlı Üzülmüş, Karadon, Kozlu ve Armutçuk Müessese Müdürlüklerinde “Maden İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi” başlatıldığı bilinmektedir. Bu teftişler sırasında görevli iş müfettişleri tarafından yapılan incelemelerde; yeraltı kömür işletmelerinde hayati öneme sahip son derece ciddi bulgulara ulaşıldığı ileri sürülmektedir. Bu tespitler basın yoluyla kamuoyuna da yansımıştır.

Anılan bulguların, “İşyerlerinde İşin Durdurulmasına Dair Yönetmelik” kapsamında acil durdurma gerektiren açık ve yakın hayati tehlike halleri olduğu belirtilmekte; bu nedenle Kozlu, Karadon ve Üzülmüş Müessese Müdürlüklerinde faaliyetin durdurulması talebinin işverene bildirildiği, idari tedbir raporlarının da ilgili kaymakamlıklara teslim edildiği iddia edilmektedir.

Bu sürecin ardından Türkiye Taşkömürü Kurumu yetkililerinin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nı bilgilendirdiği, devamında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'nın talimatıyla Rehberlik ve Teftiş Başkanı'nın sürece dahil olduğu ve müfettişlere işin durdurulmasına ilişkin kararlarından vazgeçmeleri yönünde baskı uygulandığı yönünde ciddi iddialar ortaya atılmıştır. Müfettişlerin tespitlerinde ısrar etmeleri üzerine, 16.05.2025 tarihli yazı ile Zonguldak ilinde yürütülen tüm programlı maden teftişlerine ara verilmesine karar verildiği, bu kararın mevzuat hükümlerinin yorumlanmasında farklılık bulunduğu gerekçesine dayandırıldığı belirtilmektedir.

Türkiye'nin madencilik geçmişi, denetimsizlik ve ihmallerin ağır bedellerinin iş cinayetleriyle ödendiğini defalarca göstermiştir. Bugün TTK ocaklarında yaşananlar, bu acı tecrübelerden yeterli ders çıkarılmadığı yönündeki endişeleri artırmaktadır. Olası bir grizu patlaması veya büyük iş kazasında sorumluluğun müfettişlere ya da alt kademelere yöneltilmesi kabul edilemez olup, denetimi fiilen durduran siyasi ve idari iradenin sorumluluğu açıktır. Ayrıca Türkiye'nin taraf olduğu ILO'nun 81 sayılı Sözleşmesi uyarınca iş müfettişi raporlarının idari ve siyasi baskılardan bağımsız olması gerektiği de göz ardı edilemeyecek bir hukuki çerçeve sunmaktadır.

Bu nedenlerle; 2025 yılı Mayıs ayında Türkiye Taşkömürü Kurumu'na bağlı maden işyerlerinde başlatılan iş sağlığı ve güvenliği teftişlerinin hangi gerekçelerle durdurulduğunun, müfettişlerin tespitlerinin içeriğinin, verilen yazılı talimatların hukuki dayanaklarının, idari ve siyasi sorumluluk zincirinin, denetimlerin durdurulmasının işçi sağlığı ve güvenliği üzerindeki etkilerinin, kamu zararının oluşup oluşmadığının ve olası bir faciada sorumluluğun kimlere ait olacağının tüm yönleriyle ortaya konulması amacıyla bir Meclis Araştırması açılması zorunlu hale gelmiştir.

Tel: 0 312 420 58 42

Faks: 0 312 420 22 18

Adres: TBMM Yeni Halkla İlişkiler Binası B416 Nolu Oda Bakanlıklar- ANKARA

Gamze TAŞCIER

Ankara Milletvekili

CHP Çalışma ve Sosyal Güvenlik Politika Kurulu Başkanı

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Başkanvekili

1574 Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
Utku Gökörer	Eskişehir	U. Gökörer
Suat Özağdelen	İstanbul Mu.	Suat Özağdelen
Özgür Ceylan	Çanakkale	Özgür Ceylan
Veddi İrinyalı	Kırıkkale	Veddi İrinyalı
Ali Fazıl KASAP	Kütahya	Ali Fazıl KASAP
Mohir DOĞAT	İzmir	Mohir DOĞAT
Uğur Bayraktutan	Aktın	Uğur Bayraktutan
Seyit Torun	Ordu	Seyit Torun
A. Tuncay ÖZCAN	İzmir	A. Tuncay ÖZCAN
Ahmet Ben YAZGAN	Edirne	Ahmet Ben YAZGAN
Cemal ENGİNBURT	İstanbul	Cemal ENGİNBURT
Talat DİNGER	Mersin	Talat DİNGER
GÜRESEL EROL	Elae	GÜRESEL EROL
Gamze Akis Iğor	İstanbul	Gamze Akis Iğor
Mahmut Zengin	Zengin	Mahmut Zengin
Serkan SARI	Balıkesir	Serkan SARI
Savda ERDAN KILIK	İzmir	Savda ERDAN KILIK
Gizem ÖZCAN	Muğla	Gizem ÖZCAN

Tel: 0 312 420 58 42

Faks: 0 312 420 22 18

Adres: TBMM Yeni Halkla İlişkiler Binası B416 Nolu Oda Bakanlıklar- ANKARA